

מיכאל חומיות הכרלא

מרחיני או מפסידי „400 קופסות“ ואף יותר מזה במהלך שלמישחק. על סיגוריות מהמרים בטורספורט, ויש כאן אפילו מיני אצילים, שתמורת כך וכך סיגוריות מביא להם משהו אוכל לחרם, בלי שיטריחו עצמם לרדת אל חדר האוכל, לעמוד בתור וכו'.

★ ★ ★

אוניברסיטה שלמה

העיתות בפניכם אילה מירוריהי המעולם זה בו אני חי עתה. על פי מועט זה תתארו לעצמכם את השאר. החברה היא כאן מעניינת ביותר: כל הפרשות הקרימינאליסטיות, שהופיעו בעתות נות מאז קום המדינה, ובעונותי הרבים לא עקבתי אחריהן ולא התעניינתי בהן — עתה ניתנת לי הזדמנות להימצא במחיצה אחת עם גיבוריהן, ולשמע עצמם מקרוב על הפרשיות שלשמען אונייט תצליליה!

בעיית רבות של החברה הישראלית — בעיית קליטה, מיווג גלויות, רוב ומיעוט לאומי במדינה, בעיית משפחה, יחסי גבי רים ונשים, הורים וילדים, טיפול בעניינים סוציאליים למיניהם. בעיית שעל גבולות הפסיכופאטולוגיה והסוציולוגיה, שאלות ה"מישטר, המישפט, הטיפול בעבריינים לסוגיהם, בעיית שקום האסיר הפלילי-המקצועי וכו' וכו' — בשום מקום אחר ש"מדינה אין להבינו, ואף אין לראותה, כפי שהן נראות כאן. אוניברסיטה שלמה היא למודמן לכאן, ועיניי ואוזניי ולב ומוח לו.

★ ★ ★

כמו אוויר לנשימה

אני מרשה לעצמי להגיד — כפי שאומרים אצלנו בשיחת-הקיבוץ כי באומרי בשעתו לשא. (שבא „להכין אותי“ לקראת הזעזוע הפיזי לי כאן) כי „אין לי צורך להתכונן, ואין צורך להכין אותי“ — ואכן, להפתעתם של אסירים ותיקים (כן, גם כאן יש ותיקים וחדשים...) „התאקל למהי“ כאן מהר מאד ובלי תבלי קליטה מיוחדים.

אין אני בן-פינוקים, „תנאי כלבי“ ידענו בחיינו די הוותר, ומבחינה חומרית ידענו תנאים גרועים בהרבה מאלה אשר כאן, ודאי לא תתשובו כי כאן בית-הבראה-ומר"ג יוצר, אך לא פעם אני חושב, כי אילו היו לנו לפני שלושים שנה אוכל, לבוש ונעל, עתון וספר, טיפול-רפואי ועוד, כפי שהם בבית-הסוהר כאן — אולי עוד חברים רבים היו עתה בקיבוץ, במקום להיות מה שהינם כיום.

אלא שהקשיים כאן אינם חומריים או טכניים. כלוב — אילו גם היה עשוי זהב — הרחוק כלוב. חרותו של אדם, כמה כאחיר הנשימה, אין מרגישים בחשיבותה אלא בהיגסלה ממך. במשמעות דבר פשוט זה ששמו חרות-אדם, הנך מרגיש רק שעה שהנך נעשה תלוי במישהו לא רק בענייני יסוד כמו חופש-המגורים (כלומר איפה, ל-משל, ברצונך לגור, ברמלה או בשערה-עמ"קים?), בחירת העבודה, הקשרים החברתיים וכד', אלא גם בכל אותן עשרות ואולי מאות הזוטרות התופסים חלק ניכר ביום-יום של אדם; מה חפצים מותר לך להתחזק בהדרך, מתי עליך לכבות את האור, כמה מכתבים לחדש רשאי אתה לשלוח, כמה פעמים בחודש, ובמשך כמה דקות, רשאי אתה ליהנות מפגישה עם יקיריך וידידיך — פגישה משני עברי הדוכן, כשסוהר ב"צדך — מתי ולכמה זמן רשאי הנך לצאת מחוץ הבית, החברה וכו'.

תופעה פסיכולוגית מעניינת היא: משנוי לים ממך את החופש נראה החופש שבחיים הרגילים כחופשי יותר משהוא למעשה! וכי אדם, שאינו אסיר, חופשי הוא לעשות ככל עת ככל העולה על ליבו? וכי גם מחוץ לבית-הסוהר אין אדם קשור לחובות ש"בשיגרה: לקום בזמן מסויים, עבודה, חז"נות הבית, החברה וכו'?

כמה בני-אדם יושבים כל ימיהם בחדרם, בבית-מלאכתם, או בחנותם, או צמודים ל"שולחן-עבודתם, וכמעט שאינם יוצאים מ-

מאז נפגרו מאחוריו שערי בית-הסוהר רמלה, נדם קולו של אהרון כהן. בעמודים אלה מפרסם „העולם הזה“ את המכתב הגדול הראשון אשר שלח אהרונצ'יק מכות-הסוהר, ובו הוא מתאר את חוויותיו. על הצד הציבורי של פרשת אהרון כהן — ראה „הנירון“.

מאת אהרון כהן

טינה על-חשבונו מפקדונו שהפקיד בבואו, או ששולחים לו מבחון אל שלם בית הסוהר.

4 סיגוריות ליום מקבל כל אסיר מהנהג לת בית-הסוהר, ובכל ביקור — אחת לי שבועיים — רשאי הוא לקבל 4 קופסות, מסוג דג (מינים משובחים יותר אסורים בכניסה; בקניינה ובחלוקה כאן — רק אודם).

למה אני, שאיני מעשן, מרבה כל כך לדבר על סיגוריות? כי אלה משמשות כאן מטבע יסודית לכל דבר, אם מצרכים או חפצים ואם שירותים למיניהם: כיוון ש"אסור כי ימצא אצל מישהו כסף (מה שהבאת נלקח ונשמר במשרד בית הסוהר) מתבצעים על עסקי חילופין ושירותים ל"מיניהם בסיגוריות.

הבית-התה — 3 קופסות אודם (1 קופסת דגל כמה כ"ק קופסות אודם), ביצה — 5 סיגוריות וכו'. רצונך לקבל בגודל מן המכבסה מגוונים, צחארון-חולצה מעומלן וכו"ב — אתה נותן למישהו מעובדי המכבסה — 1½ קופסות לשבוע, והוא ידא לך. הוא הדין בשרותים אחרים: מתפרה, סנדלריה, מספה וכו"ב. כולם קיימים ל"מען האסיר, אך בסטנדרט אלמנטארי בל"ב...

רוצה אתה במזון חדש — מלחשים לך על אוונך כי תמורת כרוך-קופסית יכול אתה לקבל. סוחרים כאן במצרכים המצויים יים בשקים, גם במובאים מבחוץ (על דב"רים מברחים אסור לי לכתוב, מכתיבי עובר צנזורה), ואומרים כי מלבד קאירי לאק א פרחת קאראקול יכול אתה לקנות כאן בסיגוריות כמעט כל דבר.

בסיגוריות גם משחקים: יש המשחקים בחצר בית-הסוהר „מישחק אוסטרלי“ (מס"פר אנשים, העומדים מרחק מסויים מקיר, זורקים כל אחד סיגוריה וזה אשר שלו מגיעה קרוב ביותר לקיר — נוטל את כל הסיגוריות שזרקו המשחקים). ויש המשחקים בחדרים בקלפים ומפסידים לעתים אף את כותנתם אשר לעורם (שמעתי כבר על

ומבחינת ערכו המונוי מסיק, אך אשר להיגינה ולאסטטיקה שוררים כאן מושגים שונים לגמרי מאלה שאנו רגילים בהם. כי אחר-מקורב-ראשאי אתה, כמוכן, להתחיל בעיקום אף ובהפגנת סלידה אינטליגנטית למראה ערמת מלח על השולחן, שהכל טובלים בה אצבעותיהם, או למראה העב"רת מוונות מכלי איש לכלי רעהו בלי להשתמש בסכוכים (כל הסכוכים כאן — כף בלבד, מטעמי בטחון, אם כי מתברר שגם כף, כשמשתחזים את קצה, אפשר לבצע בה פעולות רבות-רושם...).

אך אם עיניי מראשך ודם בעורקיך, הרי הנך מתחר מראש על גיונוי-המעבר. ממא"כלים למיניהם „אשר אהבה נפשך“ עליך להיגמל, ובריא יותר כי לא תחשוב עלי"הם, או לחשוב כי סוף-סוף חיתה האנר שות אלפי שנים בלי שידעה על משהו כגון כוסית קפה תורכי, כוסית יין או משהו חריף מזה, מיני תבשיל ומאפה שיכולת ליהנות מהם לעיתים בבית, וכל כיוצא-בזה.

האוכל כאן הוא צמחוני ביסודו, והסכנה לקבל מחלת-סוכר בשל אכילת-בשר מופרזת — צמזמזת ביותר. אך בדרך כלל אין רעבים, וקצת פירות ודברי-מתקה, ש"כמעט כל אסיר מקבלם ממבקרו, משל"מים פחות או יותר את החסר (בגדר ה"סיגים הג"ל).

★ ★ ★

הכנ, חוץ מקארילאק

קניינה של בית-הסוהר אפשר לקבל 3 פעמים בחודש כל אשר תחפון נפי שק, ממבחר הסחורות המצויות בה: סוכר, תה, חלחה, הפלים ביסקויטים, סוכריות, סיגוריות — איש איש כמגיע לו תמורת עבודתו, אם עובד הוא משהו כאן. (אני, כעובד חוש, מקבל עד 50 סיגוריות לשבוע. בעלי דרגת-תק גבוהה ביותר מקבלים עד 200 לשבוע) — או בגבול 5 ל"י לחודש, אם מקבל הוא רשיון מיוחד להעביר לקנ"ב

נה חלפו עשרה שבועות ויותר מאז ל"יחוני החברים לחיפה, בדרכי לכאן. גם בבית פרק זמן כזה הוא משהו, על אחת כמה וכמה בבית-כלא. יתרה-על-כן, בבואי לכאן ביקשו בעלי-גיסיו לנחמני, כי הקושי העיקרי הוא כאן בשבועות הראשונים, ב"שבוע-שבועיים הראשונים, ואילו אחר-כך מתרגלים, ואין השד נורא כפי שמתארים אותו...

ואומנם, הכניסה לבית-הכלא חתייה לא קלה היא. מיד בהיכנסך, הנך מרגיש באו"רה המיוחדת אשר כאן: חומות בטון, שערי ברזל, סריגים ובריחים ומנועלים על-כל מידוך כף-רגל, ומפרוודוה הכניסה על לקציף-התורן, המקבל אותך לפנסיון זה; כבר אתה עובר כמה שערי-ברזל, הנפתחים תוך שתיקה על-ידי סוהר עם מפתחות"עני...

כשאתה מכיר, במשך הזמן, את הסוהרים, והם מכירים אותך וניתן לך ללמוד לדעת במקצת את האיש שמחתח למדים, הרי לפניך אנשים כבכל מקום: טוב-ליב וקשור חים, נבונים וטפשוניים, ידידיאדם ואוישימ"ואף שמחים-להרע, סימפאטיים ובלתי-סימ"פאטיים. אך בפגישה הראשונה, כשהם חיי"בים להיות מסוייגים כלפי הקליינט החדש, הרושם הכללי שהם עושים עליך אינו מעו"דד ביותר.

אתה מתייצב לפני הקציף התורן, ומשח"ררים אותך מכל חפץ מיותר: שצון, חגורה, אולר ושאר חפצים אישיים פעוטים, שאתה רגיל בהם כל חיך, כל שהבאת עמך, כולל הבגדים שעליך, נלקח ממך ומוכנס לשק בעל מספר, לשמירה במחסן בית-הסוהר. מלבישים אותך בגדי אסיר (שמטבע ה"דברים אינם עשויים בדיוק לפי מידתך, כל-שכן לפי טעמך). שאותיות גדולות שחור"רות ב.ס. מקטשות אותם — למען תזכור הישב כי בבית-סוהר אתה ולא למשל ב"ב"אפרה או במקום דומה. אתה מקבל ספל בקליט וכו"ב-אלומיניום משומשים (מי יודע, כמה אסירים השתמשו בהם לפניך). כן אתה רשאי לקחת עמך סדינים, סיגימה, מגבת ומברשת-שיניים. מוליכים אותך לאחד החדרים-ההתאים, מצביעים לך על מיטת ברי"זל עם מזרון-קש דל ומשומש (על מזרונ"גומאוויר" כנראה עוד לא שמעו כאן...), כרית-קש שטוחה וההודקת למראשותיים, מראים לך בפינת החדר, מאחורי מחיצת-בד, את ה"סידורים סניטריים" וברזמים. דלת הברזל ננעלת על-ידי מנעול, החלון הצר שבמצלח הקיר מסורג ומרושת שתי"וערב — והיה בקיר

מחברך או חבריך לחדר אתה שומע עד"מהרה על סדרים ונוהל, מה מותר ומה אסור (אך הרושם הראשון הוא כי הכל אסור...). אמנם, בראותך אנשים החיים כאן זה שנים ובכל זאת נראים כבני-אדם, יכול אתה להבין כי הדברים שסיפרו לך, לפחות חלקם, הם בבחינת הכיב, בעוד שבפראקטיקה יש ודאי זרכים לחדש-הסוהר עם כל אותן תקנות ובכל זאת להישאר בחיים; אלא שדבר זה כבר הינו בגדר מח"שבה וניתוח, ולכן אולי לא כל אחד מסו"גל בשעות ההלם הראשון.

★ ★ ★

טיור בחצר

תה יוצא לראשונה לחצר לטיול הקצר שלפני ארוחת ערב. מפתחות הענק פותחים שערי התאים, ובמשך דקות אחדות מלאה החצר הקטנה, המוקפת חומה תייל, כ-1300-150 איש צריכים לחלוץ כאן את צמחותיהם, לאחר שעות היום ולקראת שעות הלילה בתאים הסגורים. חצר זו כל"כולה 50x30 צעד, ומתרוצצים בה הלוח"שוב צעירים וקשישים, סטוריימוזג ומתים, למחצה", אנשים אינטליגנטיים ופרימיטיביים, שקטים ואוהבי-רעש, טרונים ומרושלי-לבוש, יהודים וערבים. הכל מהלכים, רצים, משו"חחים, וכיוון שהרעש רב (יותר מאשר לפנ"מים בשיחת-קיבוץ), יש המרימים קולם ו"מרבים רעש.

האוכל כשלעצמו אינו רע (הזקוק לדי"אסה מקבלה לפי הוראות רופא בית-הסוהר),

אהרון כהן: עם חפציו, בדרך לבית הסוהר